

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Apaffy-utca 16. szm.

Előfizetési ára

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill

Felelős szerkesztő:

Dr. ROSKA MIKLÓS.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete
hová a hirdetési díjak küldendők.Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyilttér
sora 50 fillér.

Beköszöntő.

(Az ipartestület 1908. évi jelentéséből.)

Irta: Dr. Roska Miklós iparhatósági biztos.

A gyulafehérvári ipartestület érdemes előjárósága elhatározta, hogy az ipartestület mult 1908. évi működéséről részletes évi jelentést fog kiadni az érdekelttség részére, mert úgy találta, hogy az ipartestület belső ügyeiben történt intézkedés és munkálkodás nem tartozik kizárólagosan az előjáróság ügykörebe, hanem annak mentől szélesebb körben leendő terjesztése folytán dokumentálni kívánta azt, hogy az előjáróság működése folytán az összes iparosság érdekeinek szem előtt tartásával az egész érdekelttség javára dolgozott. Le kívánta szegezni azt a tényt, hogy az ügy iránti érdeklődés és lelkesedés, hogy az iparosság iránti tetterős munkálkodás, statisztikailag is bebizonyítható úgy számbeli mint ténybeli előmenetelt és haladást mutat.

Régi elv és soha meg nem dönthető igazsága a statisztikának, hogy a számok beszélnek. Jelen esetben, mikor első alkalommal jött az ipartestület abba a szerencsés helyzetbe, hogy a nagy nyilvánosság előtt is számot adhasson egy évi munkásságáról, nemcsak statisztikailag beszélnek a számok, hanem beszélnek érdekesen is, mert hű képét nyújtják egy évi fáradságos munka eredményének. S mikor a munka szó elé a fáradságos jelzőt tettem, nem akartam ezzel az ipartestületnek egy meg nem érdemelt építelen ornans adni, nem akartam ezzel a nagy világnak szemébe port hinteni, avagy dícséretet zengeni az előjáróságnak, hanem konstatálni kívántam egy szigorú és rideg tényt és pedig azt, hogy a gyulafehérvári ipartestület az 1908. évben fáradságos munkát végzett. A kötelességszerű munkának elvégzése és lelkiismeretes

teljesítése még senkit sem jogosít fel arra, hogy akár saját maga magáról, akár egy harmadik személyről dícsimnuszt zengjen és másoktól ezért elismerést avagy kitüntetést követeljen. Korántsem! Szükségesnek tartottam ezt már azért is megjegyezni, mert — sajnos — az ipartestületben az 1908-ik évben is merültek fel dissonáns hangok, mert az 1908-ik évben is parkodtak egyesek jobb ügyhez méltó buzgalommal az ipartestület kebelében nézeteltérést és viszálykodást kelteni. Hogy ez az önkéntes betegség nem tud megkímélni senkit sem! Kérlelhetetlenül, szinte logikai következettséggel állít be mindenüvé. Társadalmi életbe, egyesületekbe, állami és egyházi intézményekbe, szóval mindenüvé, hol a társas együttlét már két embernek jelenlétét megköveteli.

Ezzel egyuttal jeleztem azt is, hogy ipartestületünk egy-két, mindenben zavart kereső polgártársunk túlerzékenysége folytán rövid időre viszálykodásnak volt kitéve, mi azonban nagyobb mérvet nem öltve, rövid időn belül elsimult.

Fontos és az országos iparos nagygyűlés által is elismert nagy munkát végzett ipartestületünk az új ipartörvény revíziójára vonatkozólag. Ismeretes, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr leküldte az összes érdekelt testületeknek az ipartörvény revíziójára vonatkozó előadói tervezetet, mely mint tervezet — előre is jeleztem, — kiváló és utolérhetetlen.

De csak mint tervezet, mert a mi iparosságunk nincs és nem is lehet megérve még arra, hogy az Európa és a tengeren túli nagy ipari országokban uralkodó eszméket és irányelveket törvénybe iktassa, tehát kötelező erővel ható és sanctionált alakban lássa maga előtt. S mikor azt mondtam, hogy a mi iparosságunk nincs és nem is lehet megérve arra,

hogy az előadói tervezet törvényként nehezedjék rájuk, nem a magyar iparosságnak lekicsinylését avagy tudatlanságát akartam dokumentálni, ellenkezőleg azt akartam ezzel mondani, hogy a folytonos közjogi viták ébrentartásával az iparosság érdekeinek előmozdítására mind-ezideig kevés, mondhatni semmi sem történt, magukra hagyva, a mindennapi kenyér megszerzése képezvén egyedüli vágyukat, nem tudtak — tisztelet a kivételeknek — a szellemi élet oly magas fokára emelkedni, hogy most minden átmenet nélkül, hirtelen beletudják magukat élni a szociális eszmék teljes forrongásában levő huszadik századba, mikor minden a fejlődés, a fokozott haladás jegyében született meg. Hiszen nagy átalakulások, történelmi napok előtt állunk. A régi ipartörvény hajnalhasadásának idejében, az átalakulás csiráját, a forrongó eszméket és az országok közötti általánosítást még csak bölcsejében sem akarta látni az emberiség s ma, mikor minden föld, mikor az emberiség nagy része hamis és félrevezetett eszmék hatása alatt valóságos forradalmár lesz, s rettegesbe tartja a nálaál higgatabban gondolkozó embereket, ma, mikor a megélhetés annyira drága lett, hogy a mindennapi kenyér megszerzése és a család fentartása igénybe veszi a munkabíró ember minden idejét, akkor azt akarná, hogy törvénybe iktattassék egy rakás tudományos elv, egy rakás meg nem érzett idea, minden-esetre céltévesztett dolog lenne.

Nekünk még kísérletezni nem szabad. Annyira reális gondolkodásuaknak kell lennünk ebben a tekintetben, hogy a fel-felbukkanó ideális érzéseket valóságos ellenséges indulattal kell visszafojtani bensőnkbe, nehogy egy pillanatra is eltévesszük szemünk elől a legfontosabb célt: a magyar iparosságnak érdekeit magába foglaló teljes és a gyakorlati életben leginkább meg-

TÁRCZA.

Románcoz.

Irta: Klärmann Benő.

II.

December volt, karácsonyest, az emberek azt mondták, a béke estéje. Nem mentek kávéházba, békét hagytak egymásnak. A ventilátor, mely máskor úgy zümmögött, mint a darazsak, most szent románcok foszlányos partitúráit zsongta bele a füstmentes levegőbe.

Vendégek nem voltak, semmi felírni való nem akadt, a lány kezére hajtotta fejét és nézett ki az utcára. Tekintete betévedt a szembenfekvő üres kávéházba. A kassza mellett egy tiszt állott, piros hajtó-kával.

Ritkán szólt s látni lehetett rajta, hogy csak szürke, jelentéktelen szavakat mond. Gyufaszálakat gyújtott s teljes komolysággal tippelt rájuk, hogy vajjon egészen elégnek-e a kezében.

Az utca siralmas volt, nagyon szenvedni látszott elhagyottsága miatt.

Az egészen üres kávéházban nagy, bántó csend uralkodott. Nem voltak ma itt az emberek, akik lármáznak. Még ha halkan beszélnek is, amit mondanak egymásnak, neki az gyűlöletes, alattomos láрма. Akkor is, ha nevetnek hozzá. Így képzelte ezt el a lány, aki hivatásának élés kontrasztja gyanánt utálta a lármát, várván a csendre: a szép, nagy szerelemre. Külömb akart lenni a többinél, megengedte magának azt a

luxust, hogy még visszavárja első szerelmének hősét, ne álljon szóba se egy harmadikkal, se egy tizedikkel. Mert meg kell lennie, érzi, tudja: egyszer újra megdobban a fiú szíve s akkor eljön.

És eljött. A hátulsó ajtón és nesztelenül helyet foglalt egy asztal mellett.

A pincér groggot vitt neki, a lány nézte, hogy kinek viszi. Akkor meglátta.

Feje kissé fáradtan hanyatlott mellére s elmélázva nézte a forró ital felszálló gőzét. Aztán kezébe vette a képes újságokat és lopva a lányt figyelte. Emitt csupa karácsonyi illusztrációt látott: apró gyertyalángokat, boldog nagy karácsonyfákat. Amott egy lány szöke fejét, idegen szép szemeit, féhéren kiemelkedő nyakát, melyet olyan ingerlővé tettek puha körvonalai.

Szégyenlősen odavánszorgott hozzá. Azt se tudta mit mondjon, hát azt mondta:

— Egy kis pohárkával ebből az édesből.

— Jó estét — fogadta mosolyogva a lány, aztán félíg meztelen karjával a likörös üveg után nyult.

— Igyék maga is — ajánlotta a fiú. — Karácsony estéje van.

Ittak.

A lány még egyszer meglötlötte a poharakat.

— No még egygyl!

— Nem, nem iszom . . . Azelőtt maga se szerette.

— Jah, azelőtt! — nevetett a lány s lekicsinylőleg intett kezével. — Azelőtt magát szerettem, de most a pezsgőt, a likört, a pénzt. A pénzt barátom! Maga persze ezt nem érti . . . Mondhatom, maga nem volt vele bőkezű, no de talán magának se volt. De most, — hallja, elvihetne vacsorázni, van egy jó vendéglőm,

stammgast vagyok ottan. A feleségének, mesélik, sok a pénze. Telik belőle.

— Telik!

— Hát akkor elvisz. Ma úgyis ünnep van. De várjon csak, most jut eszembe, mára már eligérkeztem. No nem baj. Majd holnap! De biztosan! Lám, a multkor nem jött el.

— Várt rám?

— Egy kicsit: egész nap, egész éjjel. Bántam is egy kicsit, de tudja, mi nem sirhatunk senki után. Ha egyszer elhagytak — vége, másik után kell nézni.

Felemelte a poharat s nevetett: könnyelműen, kihívóan. Mikor lenyelte az erős italt, arcán valami undor mutatkozott.

Majd minden átmenet nélkül elszomorodott. De ez már nem volt mesterkéltség, mint az előbbi romlottság.

Ujjai hegyével a fiú haját simogatta. Aztán észrevétlenül lesiklott keze a fiú arcára.

— Mondja: aztán . . . szép . . . a felesége? — kérdezte halkan.

— A feleségem? Hiszen nincs feleségem, — vallotta suttogva a fiú. — Az eljegyzésünk felbomlott, ott se kellettem.

— Ott se! — kérdezte, ismételte fájdalmasan a lány szeme.

— Igen, ott se, magának se. Szerettem volna viszszajönni, hogy minden a régiben legyen. De hallottam, a mérnök . . . Gondoltam: hiába is jönnek . . .

A lány egy pillanatra visszanyerte ennyi örvedetes hír után józanságát. S akkor valami megszólalt benne: Nem igaz, nem jött vissza, mert akkor rád unt.

Sirolin

emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a
köhögést, váladékot, éjjeli izadást.Tüdőbetegségek, hurutok, szar-
köhögés, skrofulozis, influenzaellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.
Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkori
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Cie. Basel (Svájco.)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerlárokban.
Ára üvegenként 4.— korona.

valósíthatónak vélt ipartörvény javaslatnak a kidolgozását. S a gyakorlati életben megvalósíthatónak vélt és gondolt irányelvekért — ámbár ez az idealizmus elveivel homlokegyenest ellenkezik — mindenkoron elfogadható az az elv: hogy az ideális nézeteket szolgáló eszméket alá kell rendelni a tárgyilagosan kidolgozott s reális alapon fekvő élet, illetve politikai filozófiának.

Nem folytatom tovább, részint a rendelkezéseimre álló idő rövidsége miatt, részint és főleg azért, mert jelen beköszöntő határain jóval túl mennék, ha egy részletes és az ipartörvény tervezet minden egyes lényeges jó utjat magába foglaló dissertatiót tartanék. Itt is csak azt kívántam constataálni, hogy az iparostestület lelkiismeretes pontossággal iparkodott a hosszas gyakorlat után mintegy második tervezetere vált iparügyeket az erre hivatott, illetékes faktorok előtt a maga teljes nyíltságában előtárni.

Mint e városnak a tanácsa által megbízott iparhatósági biztos, már hivatásomból fogva nap-nap után kötelességszerűen foglalkoznom kell az iparügyekkel. S egész őszinteséggel állithatom: hogy a gyulafehérvári iparostestület előjárósága s az előjáróság útján az összes iparosság dicséretet érdemlő ügybuzgalommal iparkodott a hatóságot támogatni és segíteni. S ugyanolyan őszinteséggel állithatom azt is, hogy ha jövőre nézve az eddig örvendetesen tapasztalt lelkesedés és a nemes ügy iránti buzgó munkálkodás továbbra is ily fokon marad meg, akkor a gyulafehérvári iparostestület e hasonló természetű testületek között vezető szerepre van hivatva. Adja Isten, hogy ugy legyen!

Vármegyei régészeti egyeletünk.

A közfigyelmet akarjuk ezen úgyszólván magában álló kulturális intézményünk felé fordítani jelen és jövőnk közleményeinkkel, amelyekben az alsófelmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egylet mult évi működését és kincses muzeumának állapotát vázoljuk. Reméljük, hogy lapunk az egyesületnek nyújtott ezen szíves szolgálatával a közügyre nézve hasznos és szükséges dolgot mivel, mert nálunk nagyon is szükséges még, hogy nagyobb részt közönyös társadalmunkban a közintézményeink iránt ébresztett érdeklődést egyre ápoljuk, növeljük és azok támogatását, — ami pedig minden magyar honpolgár kötelessége, — ismételtén vármegyénk és különösen városunk közönségének áldozatos jóakarataiba ajánljuk.

Hisszük, hogy megismerve a multnak munkáját és

Hazamenet egy saroknál megállottak.
— No most ne kíséren tovább, mondta a lány és nevetve nyújtotta kezét a fiú felé.
— És ha mégis megtenném?
— Szívesen barátom, de ma nem lehet.
— Várja valaki?
A lány szemének egy discret hunyorításával felelte:
— Igen. És mosolyogva mutatta nedvesen csillogó fogát.
— A mérnök?
— A mérnök? . . . Jah! Nem, nem. Egy másik.

Megindultak. Üres, keskeny utcákon át szóltanul haladtak egymás mellett. Erős, kinzó bizonytalanság fogta el mindkettőt. Mi lesz most? A fiú végre egy gázlámpa alatt megállott. Czinikusan kérdezte:

— Más? Hát sokan vannak?

— Szerencse dolga. Egyik nap akad, máskor bizony nekem is — kopp. Így az ünnepek táján pénzek az emberek.

A fiú elszomorodva hallgatta a lány beszédét s halk, könnyelmű nevetését.

— Mi lett magából — mondta iszonyattal s elszorult szívéből keserűen áradt a néma vád. — Mi lett magából! Így elromlani!

A lány rosszul palástolt meghatottsággal, erőtlen évődéssel felelte:

— Bánja is maga.

— Hogy bánom-e? Igaz. Mi közöm hozzá . . . Pedig most már megvallo, azért is jöttem vissza, mert hívott a tisztasága, a szerelme. Azt hittem, még mindig a régi. Jó és tiszta. Nem hittem volna soha, hogy ennyire jusson. Rossz lett, mint a többi . . . mint a többi . . . azok ott.

Egy megvető mozdulattal az utcasarokra mutatott.

A lány engesztelően megfogta a kezét s gyönyörben ringatózó mosollyal nézte annak keserű, őszinte arcát. — Szeret, — ujjongott benne a mindig élni kész hiszékenységgel. Megkapta a szívét a multak sok-sok

a jelen helyzetét, többen belátjuk, mi még itt a tenni való, s erre vagy magunk személyes közreműködésünkkel látunk ezen igen becses közintézményünk érdekeinek önzetlen szolgálatához, vagy az arra hivatottakat önfeláldozó munkájukban tevékeny pártolásunkban részesítjük.

A gyulafehérvári muzeumra nézve csendes és buzgó munkálkodás közt telt el az 1908. esztendő, az egyesület fennállásának XXV. éve. Az egyesület nagy jövőjének komoly gondjaival igyekezett betölteni fontos hivatását, hogy ezen, részint szabadon álló, részint a föld kincses keblébe zárt régi emlékekben annyira gazdag helyen továbbra is ápolja az őseimber, a római világbirodalmi és az erős nemzeti kultúra dicső multja iránti állandó érdeklődést, midőn feltárja, napfényre hozza, összegyűjti és tanulmányozás czéljából muzeumban közszemlére bocsátja annak megmentett maradványait és felve gondozott emlékeit.

A muzeumot fenntartó egyesületnek egy választmányi és egy felolvasással egybekötött közgyűlése volt az elmúlt évben. A június hó 28-án tartott közgyűlésen felolvasta Imets F. Jákó apátkanonok „Károlyfehérvár fekvése beosztása, népessége és társadalmi viszonyai 1740-ben” c. történeli értekezését. Kegyeletes megemlékezést szenteltek még ezen közgyűlés elején az egyesület egyik nagyevű alapítójának, az ezelőtt egy évvel váratlanul és korán sirba szállott Reiner Zsigmon dr.-nak, aki az egyesület alapításával elévülhetetlen érdemet szerzett magának. A muzeum és az egyesület ügyeit 84 hiv. szám alatt intézték el.

Az egyesületnek és benne különösen Cserni Béla dr. muzeumnörnek igen buzgó működése folytán a muzeum rohamosan gyarapodik, a helyiségekben pedig semmi változás nem történik, úgy, hogy a gyűjtemények már azokba semmiképp sem szorulhatnak. Az egyesület tehát, mivel nagy a gyűjteményeinek szaporodása, melyet még értékes állami letétek is növelnek, már régtől fogva melegen óhajtja muzeuma teljes kibővítését, mert most a tárgyak tetemes mennyisége ládákban gondosan elraktározva hever: egy részök a kicsiny könyvtárszobában, nagyobb részök pedig a muzeumnör magánlakásán.

A muzeumépület kibővítése alkalmával egyúttal az összes ablakok vastáblákkal volnának ellátandók és akkor azután az igen érdekes, értékes és nagymennyiségű, nagyobb részben már meghatározott érmek is a muzeumban lennének elhelyezhetők, míg most nem lévén ott kellő biztonságban a lopás elől, a muzeumnör magánlakásán őriztetnek. Azután most már a csinos könyvtárnak elhelyezésére sincs a muzeumban helyiség, azért

öröme, a boldogság, a melyben úgy hitt, — a melyet úgy várt.

— Sajnál? — kérdezte elfojtott hangon. — Hát szeret még?

— Így? Így nem tudnám szeretni, csak utálni. Eressze el a kezemet, menjen . . . várják!

— Maradjon még, nem várnak. Hazugság . . . Mondja, nézzén rám, mondja: ha nem volnék ilyen, szeretne?

— Ha nem volna ilyen? Nem tudom. Hagyja. Miért is kérdi?

A lány türelmetlenül rázta meg a fiú kezét.

— Feleljen: igen?

— Igen.

— Úgy mint azelőtt?

— Mint azelőtt.

— Hisz nekem? Feleljen. Elhiszi, ha megesküszöm rá, hogy nem vagyok rossz? Hazudtam, mert fájt, hogy elhagyott, de azért szerettem. Most is, azelőtt is, mindig. Elhiszi?

Hangja remegett a feltoluló fájdalmas indulattól. Rátette kezét a fiú karjára és esengve, fáradtan a szemébe nézett. Abban pedig megenyhült a ridegség s a sajnálkozás szóltan megbocsátással olvadt.

— Elhiggyem?

S már akkor összelelkezett a lelkük s úgy vitte fel őket a bekevág az álmok valóra való birodalmába. A lány lakására.

Teát készítettek s egymást bocsánatkérően, hálásan átölelve nézték, mint esőkolják lopva a szamovár falát a szeszlang kékes nyulványai.

És beköszöntött a szobába a nagy fehér éjszaka s a szerelem. Nem gondoltak a józan, világos nappalra, a holnapra, vagy holnaputánra, melynek méhében két kegyetlen pozitív árnyék leselkedik.

Két másik: a fiúnak egy másik lány, s a lánynak is egy másik. Akik aztán mégis el fogják nyelni ezt a fehér nagy szerelmet.

tervbe vették, hogy a könyvtárt is a muzeumnör magánlakásán szíveségből átengedett alkalmas és czélszerű helyiségben kell majd ideiglenesen fölláttatniok.

Nagy a remény azonban, hogy a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége kegyes támogatásával ujabban javított tervek szerint sikerül majd a leg-rövidebb idő alatt a muzeumot kellőleg kibővíteni.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter urtól 81673.—1904. sz. a. engedélyezett 8000 K. államsegélyből fölépített római nagytér (lapidarium) berendezését folytatták. A butorok beszerzése nem az egyesület pénzén, hanem a muzeumnörtől már előbb is bejelentett gyűjtésből történt. Ebben a berendezés költségeihez adományaikkal járultak: dr. székhelyi Majláth Gusztáv Károly gróf, v. b. t. t., erdélyi püspök 200 K., † Reiner Zsigmond dr. egyleti alapító 100 K. és Fábán Sándor nagyprépost 20 K. A gyűjtést a muzeumnör folytatja, mert még sok a beszerezni való.

Az engedélyezett építési államsegélynek 1908. évre 90516. min. sz. kiutalt 1000 K. ötödik részletét az egyesülettől a muzeum kibővítésére a Gyulafehérvári Takarékpénztárnál fölvett 3000 K. váltókölcson törlesztésére fordították, amiből még fennmaradt 1000 K. tartozás és az utána járó kamatok.

A muzeumi és egyesületi személyzetben csak annyiban történt változás, hogy ügyésznek a meghalt Felszeghy Lajos dr. helyébe Adorján Samu dr. ügyvédet választotta meg az 1908. június hó 28-i közgyűlés. Ugyanekkor a muzeumnör mellé Barts Márton rk. elemi iskolai tanitót választották meg muzeumi segédörnek, főleg azon czélból, hogy a látogatási napokon a mindenféle egyesületi munkával tulterhelt muzeumnört helyettesítse vagy esetleg neki segítkezzék. A régi muzeumi szolgát, Sebestyén Istvánt 8 évi jó szolgálat után betegségéből kifolyólag a helybeli városi kórházba helyezték el és helyébe Lajos Mihály ny. vasuti ör lépett, aki használható embernek látszik.

Az elmúlt évben alapítványt nem tettek, hanem jelentékenyebb adományokat kapott a muzeum. Reiner János dr., budapesti egyetemi ny. rk. tanár és családja elhunyt fivére, Reiner Zsigmond dr., az egyesület alapítójának hagyatékából 134 drb régiséget adományozott, amelyekből kiemelendők: neolithkori kőbuzogány, bronzkori szárnyas véső, bronz spirál karvédő, tokos kalapács, vörösréz csákány, néhány szép római fibula, a középkorból szép nyilhegy kollekció 13 drb, a XVI.—XVII. századból bronzbuzogány gyűjtemény 17 drb meg egy szép harczi csákány. A család odaajándékozta az egyesületnek az elhunyt alapító életnagyságú, olajfestésű művészi arcképét. Egyesek tárgyardományait az illető gyűjteményeknél találjuk felsorolva.

A pénzadományok során föl kell említemünk, hogy a volt, de most már végleg feloszlott német várközség ez évben fizette ki az építési alapnak előirányzott 1200 K. adományának két utolsó részletét, összesen 480 K.-t, továbbá dr. székhelyi Majláth Gusztáv Károly gróf, v. b. t. t., erdélyi püspök ajándékozott az évkönyv költségeihez 60 K.-t és a Gyulafehérvári Takarékpénztár r. t. az építési alaphoz 25 K.-t, végül Reiner János dr., budapesti egyetemi ny. rk. tanár az évkönyvnek 50 példányáért küldött 250 K.-t, mely összeget az évkönyv kiadásának költségeire fordították.

Az egyesület muzeumát több előkelő személyiség tisztelte meg látogatásával; a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége részéről pedig megvizsgálták: Szalay Imre, miniszteri tanácsos, hely. főfelügyelő és Fejérpataky László dr. udvari tanácsos, muzeumi felügyelő urak.

A gyűjtemények a néprajzit és képzőművészetit kivéve mind rendesen gyarapodtak. A könyvtárnál szereztetett önálló mű és füzet: államsegélyből 24, állami letét 4, vétel és csere 86, ajándék 32, összesen 146 mű; hírlap ajándék 1 évfolyam (Papp Györgynek, a Gyulafehérvári Hírlap kiadójának adománya); kézirat és oklevél ajándék 1—1 drb, rajz és fénykép ajándék 22 drb. Gyarapodás összesen 171 mű, ill. darab.

A régiségtár gyarapodott és pedig a) őskori régiségek az államsegélyen végzett ásatásból 134 drb, állami letét 279 drb és ajándék-hagyomány 69 drb, összesen 482 drb; b) római régiség államsegélyen végzett ásatásból 60 drb, államsegélyből vásárlás útján 527 drb, ajándék 12 drb és egyéb letét 8 drb, összesen 678 drb; c) közé- és ujabbkori régiségek államsegélyen végzett ásatásból 20 drb, állami letét 81 drb, ajándék 55 drb, egyéb letét 14 drb, összesen 170 drb; d) modern kegye-

letitárgy állami letét 1 drb, ajándék 2 drb; e) érem és pénzjegy: államsegélyen végzett ásatásból 28 drb, államsegélyből vétetett 15 drb, állami letét 1 drb és ajándék 16 drb, összesen 60 darab. Az egész gyarapodás 1393 drb.

A néprajzi gyűjteményben rokonnépek tárgyainál gyarapodás ajándék útján 1 drb.

A természetrajzi gyűjtemény gyarapodott: a) állatok és állat, készítmények: államsegélyből 20 db, állami letét 38 drb; b) növények ajándék útján 20 db és c) ásványok és kőzetek ajándékból 2 drb; összes gyarapodás: 60 drb.

Ezek szerint a gyűjtemények összes gyarapodása: államsegélyből 372 drb, állami letét 911 drb, egyéb vétel és csere 86 drb, ajándék vagy hagyomány 234 drb és egyéb letét 22 drb; így tehát az 1908. évi gyarapodás teljes összege: 1625 drb.

Kárpiss János.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1908. február 21.

Városi közgyűlés.

Meghívó. Gyulafehérvár sz. kir. város képviselő-testülete f. év február hó 23-án d. u. 3 órakor a városháza tanácstermében rendes közgyűlést tart, melyre a képviselőtestület tagjait tisztelettel meghívom.

Tárgyai:

1. A polgármester múlt évi jelentése. 2. Az 1908. évi gyámpénztári számadások. 3. Az 1908. évi közpénztár és tőke alap számadásai. 4. A közmunka számadásai. 5. A közkórház számadásai. 6. A városi alapok számadásai. 7. Az 1909. évi közmunka költségvetése. 8. Az 1908. évi mértékhiitelesítő számadása. 9. A gyám és közpénztár december havi, valamint a közpénztár január havi rovancsolásáról jelentés. 10. A gyámpénztár rovancsolásáról jelentés január haváról. 11. Az elhagyott gyermekek 1907. évi segély alapnak jóváhagyása. 12. Az 1909. évi rendes és pótköltségvetés jóváhagyása. 13. A szülésznőkre vonatkozó szabályrendelet. 14. A rendőrszemélyzet nyugdíja szabály-rendelet javaslata. 15. A törvényszéki palota előtti tér bekerítése. 16. Fogarasy Mihály illetőségi ügye. 17. A városi díjnyokok és szolgáltszemélyzet, munkáspénztári járulékok tárgyában előterjesztés. 18. A múlt évi költségvetés 9 és 15 számok alatt felvett összegre vonatkozó jelentés. 19. Komáromi Sándor kérése a telke előtti városi helynek átengedése tárgyában csere útján. 20. Az ev. luth. egyház kérése aszfalt költségek tárgyában. 21. Közmunka leírása tárgyában előterjesztés. 22. Maksay Károly kérése. 23. Időközben beérkezett ügyek.

Gyulafehérvárt, 1909. évi február hó 17 én.

Novák Ferencz,
polgármester.

— **Múzeumunk** római nagytermének (lapidarium) berendezését szakavatott buzgósággal folytatja Csérni Béla dr. múzeumőr, úgy hogy a pompeii motivumokkal kifestett köterem már most is impozáns látványt nyújt. A nagyterem teljes muzeális berendezéséhez azonban még sok szükséges, s mivel a fenntartó egyesület anyagi forrásai kiapadtak, a buzgó múzeumőr útján nagylelkű maecenásaink, kik a helyi kulturáért mindig szívesen hoztak áldozatot, ezuttal is tiszteletre méltó tanujelet adták a hazai tudományosság fejlődéséért való áldozatos lelkesedésüknek. A berendezés tetemes költségeihez újabbán kegyes adományokkal járultak: Ujfalu s József dr. apátkanonok, 20 K., Imet s F. Jakó apátkanonok 20 K., Tamási Áron kanonok-prelátus 10 K. Midőn a múzeumot fenntartó egyesület ezen kegyes támogatóinak itt a nagy nyilvánosság előtt hálás köszönetét nyilvánítja, egyben melegen reméli és óhajtja, hogy nemes példájukon felbuzdulva még mások is szívesen felajánlják városunk ezen nevezetes kulturális czéljára anyagi és erkölcsi támogatásukat.

— **A nagybőjti időben** minden héten pénteken délután 8 órakor és vasárnap délután 3 órakor szent beszédet tartanak a székesegyházban. Az irgalmas nővérek templomában szerdán délután szent beszéd és litánia, a barátok templomában pedig csütörtökön délután szent keresztúti ájtatosság lesz minden héten.

— **Eljegyzés.** Balló Lajos városi levéltárnok e hó 17-én eljegyezte Lázár Ilona óvónőt. Gratulálunk!

— **A gyulafehérvári székelytársaság** ötvenedik összejövetele. Lapunk multkori számában jeleztük, hogy a helybeli székelytársaság folyó hó 11-én az Európa szálló nagytermében műsoros estélyt fog tartani.

Ez az estély minden részében a legszebben sikerült. Kóródy Péter dr. magas színvonalon álló prologja plasztikusan állította elénk a Székelyföldet, földrajzi, etnografiai, történelmi és kulturális szempontból szemlélítve a Maros, Olt, Küküllő, Aranyos és Feketeügy folyók között élő közel 600.000 székelynép kiválóságait. A műkedvelő Wolfarth Lőrincz művészi hegedűjátéka, Tatár János kitünően előadott rimes, tréfás góbéságai és Zlamál Agoston jóízű, neveltető székely novellája mind-mind hozzájárultak — ez igazán kedves és otthonias multság fényes sikeréhez, — melyet Bihary Bélának közkívánatra háromszor is megismételt, gyönyörű magyar népdaléneke fejezett be. Műsor után táncz volt egész hajnalig. Ezen kellemes mulatságról még csak azt jegyezzük meg, hogy ez a gyulafehérvári keresztény középosztály találkozója volt és az egyetlen műsoros estély, ahol a felülfizetéseket el sem fogadták.

— **A tavasz előfutárjai megjelentek:** a magkereskedők szíjjel küldik árjegyzékeiket. Határoznunk kell, kitől vegyünk, hol kapunk jó árut? Bizalom kérdése ez mindenek fölött, mert a mag külsejéről minőségét megítélni nem lehet, már pedig ha ocsut vetsz, gazt aratsz, — tartja a közmondás. A Mauthner Ödön budapesti udvari magkereskedő czég, mely 30 éves eredménydus fenállása óta minden tekintetében megbízhatónak bizonyult, megadja a választ a fönti kérdésre: a czég áruja kitünő, helyes művelés mellett biztos siker, mely mindenkinek örömet szerez. Árjegyzéke, melyet kívánatra ingyen és bérmentve küld, kézikönyve a gazdának, kertésznek és a természet minden barátjának.

— **Tanítók áthelyezése.** Szopos András borbándi áll. el. iskolai tanító saját kérésére az alvinczi áll. el. iskolába áthelyeztetvén, helyébe Borbándra az állami iskolához Szőke Imre volt abai (Fehérm.) róm. kath. tanító lett kinevezve.

— **Vörheny járvány Borbándon.** Borbándon az óvoda és iskolák a vörheny járvány miatt márcz. 10-ig alispáni rendeletre bezárattak.

— **A kath. Legényegyesület Piskin.** Életrevaló vállalkozásra határozta el magát a kath. Legényegyesület, midőn a mult vasárnapra febr. 14-ére átrándult Piskire s ott is előadta Csiky G. Nagymama c. vigjátékát, mellyel itt olyan nagy sikert aratott. A vállalkozás fényesen sikerült úgy erkölcsileg, mint anyagilag: óriási közönség nézte végig a szereplők rendkívül ügyes játékát és elragadtatással tapsolt nyílt színen is többször a temperamentumos műkedvelőknek. Ezuttal is Bigner Ida, Gál Annuska, Szinyi Jolánka, a férfiak közül Szotyori József, Szilágyi József és Opra Gyárfás tetszetek különösen, de a többiek játéka is teljesen beleillett a keretbe, úgy hogy a közönség azt sem tudta, melyiket dicsérje jobban. Felvonások közt az odaváló Polgári Olvasókör, meg a műhely ének és zene kara adott elő ének- és zenedarabot ritka ügyességgel. Azt hisszük a fehérvári közönségnek is módjában lesz velük megismerkedni. Szóval a kath. Legényegyesület büszke lehet sikerére s mi a magunk részéről csak örvendeni tudunk, hogy a derék egyesület vállalkozása ilyen fényesen sikerült. A siker előidézésében természetesen nagy munkát fejtett ki a Piski-telepi Polg. Olvasókör rendezősége élén Máthé József műhely mérnökkel, nemkülönben Meskó János műhelyfőnök és neje, valamint a jegyeket előre elárusító leányok, kiknek lelkes munkája s fáradozása nagyban hozzájárult az est sikerének megteremtéséhez. E leányok: Farkas Hajnalka, Vékony Juliska, Bíró Irénke, Ziegler Jolánka, Szatmáry Mariska, Pataky Irénke. Végül itt adjuk a felülfizetők névsorát is: Grosz István és Steiner József 2—2 kor., Meskó János, Hajós Emilné, Saitz Sándorné, Máthé József és Deutsch Nándor, 120—120 kor., Halbauer Antal, Steiner Elemér, özv. Fejér Jánosné, Schack Kálmán, Both Viktor, Kánya Lajos, Apró István és Polák L. 1—1 kor. N. N. 90 fill. Szatmáry István és Pünköszt János 60—60 fill., Tabori János, Fleischer V., Polgár Lajos, Mátyás Károly, Mátyás Lajos, Serván József, Bokodi Gy., Kopár Károly, Györfi Endre, Wattye Figyes, Mikó József, Gyöngyösi József, Zöld János, Varga Ferencz, Krausz Károly, N. N., Szigeti Ede, Czárán Jenő és Fried Mihály 50—50 fill., Bordan Antal és Kis Pál 40—40 fill., Józsa István István 30 fill., N. N., 20 fill. Úgy a felülfizetőknek, mint a közreműködőknek és az estély sikere előmozdítóinak e helyen mond hálás köszönetet a rendezőség.

— **Az Országos Gyermekevédő Ligának** elnöke és szervezője, Edelsheim Gyulai Lipót gróf a napokban Kolozsvárra érkezett, ahol megtekintette az állami gyermekmenhelyet, a szent Antal árvaházának otthonát, a siketnémák és vakok intézetét, a Mária Valéria árvaházat, a javítóintézetet, továbbá az Országos

Karolina kórház remekül berendezett helyiségeit. Kiséretében volt Ruffy Pál miniszteri tanácsos és az Országos Gyermekekmhelyek igazgatója. Méltó elismerés illeti e két derék, előkelő férfiú nagyszabású működését, melyet a gyermekvédelem terén kifejtének. A Ligának gondoskodása ezidőszert 45,000 gyermekre terjed ki, akik a biztos züllesnek volnának kitéve, ha idejekorán fel nem karolnák, munkára és fegyelemre nem szoktatnák. A Ligának az a törekvése, hogy a gyermekek kihelyezéséül a vallásos nevelés se tévesztessék szem elől, ami a vezetőség helyes paedagógiai érzékére vall. Adja Isten, hogy ez a törekvés, a hívő elemeknek gondos közreműködése révén inkább érvényesülhessen.

— **Színlelőadás hushagyókedden.** A kath. Legényegyesület f. hó 23-án, hushagyó kedden adja elő másodsor Csiky G. Nagymama c. vigjátékát, mellyel itt is, Piskin is oly fényes sikert aratott. Az előadást megnézi a főgimn. ifjúsága is. A darabot vasárnap d. u. akarták előadni, de az utász allisztek táncmulatsága miatt a termet nem kaphatták meg. Az előadást melegen ajánljuk közönségünk figyelmébe. Meg vagyunk győződve, hogy ezuttal is zsúfolt ház mellett fog a darab eljátszása megtörténni. Belépő díjak: I. hely 60 fill. II. hely 40 fill. állóhely 20 fillér. Kezdeté d. u. fél 5 órákor.

— **Vakok felvétele.** A vakok kolozsvári áll. segélyezett országos intézetében a jövő 1909—10-iki tanévre, vallás és nemzetiségre való tekintet nélkül, 15—16 vak fiú növendék vétetik fel. Felvétetnek oly 8—14 éves vak fiúk, kik a vakságon kívül más testi, vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek. Ezen tanévben több alapítványi hely üresedik meg, mely alapítványi helyeket oly szegény szülők vak fiú-gyermekei nyerhetik el, kik szegénységüket, szegénységi bizonyítvánnyal igazolni tudják. A kérvények május hó végéig a „Vakok kolozsvári áll. segélyezett orsz. intézete“ igazgatóságához nyújtandók be. Bővebb felvilágosítással az intézet igazgatója bárkinek szolgál.

— **Mindennek az idő** a legalaposabb próbája. Különösen áll ez a gyógyszerekre nézve. Ha mérlegeljük, hogy a „Scott-féle Emulsió“ 30 évnél hosszabb próbát állott ki, úgy tényleges jószágáról bizony meg lehetünk győződve. A „Scott-féle Emulsió“ főleg csukamájolajból áll. Ezt azonban teljesen jó ízű és mindenkinél könnyen emészthető formában nyújtja. A „Scott-féle Emulsió“ minden gyógyszerárban raktáron van.

— **Szőlőbirtokosok** részére egészséges, fajtiszta szőlő csak a „Milleniumtelep“ Nagyösz, Torontálmegye oltványaival érhető el, melyeket a vállalat legolcsóbban szállít. Magyar, német, vagy román, vagy szerb főárjegyzék ingyen és bérmentve.

— **Kristalin.** Aki ezt a kiváló szépítőszert csak egyszer is használta, az sohase fog más szerrel kísérletezni, hogy bőrét higiénikusan ápolja. A Kristalin egy növényekből összeállított kristálymassza, mely a bőrt fiatalítja és szépíti. Széplők, vimmerlik, májfoltok s minden arcztisztátalanságok rövid időn belül eltűnnek. Egy üvegdoboz ára 3 korona. Próbadozoz 50 fillér. Kapható mindenütt. Postán naponta küldi szét a vezérképviselőt: „Kristalin“ Budapest, Boross utca 91.

I R O D A L O M.

* „Erdély“. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület folyóiratának most megjelent kettős füzeté egyuttal a 17-ik évfolyam befejezője, mely jórészt az E. K. E. gyergyói közgyűlésének eredményeiről számol be. Emellett azonban az „Erdély“ jelen füzeté is hűséges hírvivője a honismeretnek, melynek vezető cikkelye gr. Lázár Istvánnal az E. K. E. tevékeny új elnökével foglalkozik; majd Szádeczky Lajos dr. Gyergyó multjáról és jövőjéről vázol színes képet, Czirbusz Géza dr. pedig nagy nyelvészeti készséggel az erdélyi hegyek és folyók neveit magyarázza. Ezután az E. K. E. évi jelentése, az egységes jelzésről való indítvány, továbbá Hermann Antal dr. szellemes turistaötletei következnek. A Sztojkafürdő felett emelkedő „Sátor“ nevű hegy ismertetése és a haza turisták szeniorjáról (P. Döller Antal őrnagyról) szóló tárcza fejezik be a nagyobb közlemények sorát Herza Gyula szerkesztő tollából, ki a jelen füzettel a lap vezetésétől megválk. Az apróbb cikkelyek is változatos tartalommal adnak hírt a turistaság nevezetesebb eseményeiről és az E. K. E. fontosabb életmozzanatairól. A tartalómjegyzékkel ellátott csinos füzetet 10 sikerült kép díszíti. Az „Erdély“ előfizetési ára egész évre 10 korona, de az E. K. E. tagjainak 6 korona évi tagsági díj fejében ingyen jár. Előfizetni vagy tagul jelentkezni lehet a következő czím alatt: Erdélyi Kárpát-Egyesület Kolozsvár (Mátyás-ház).

Nyílttér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon mélyen tisztelt ismerőseinknek, a kik mély gyászunkban részvételükkel jöttek nagy fájdalomunk enyhítésére, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Bodnár Antal
gyógyszerész és családja.

Csenevész gyermekek

gyorsan egészségesekké válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető.

A SCOTT-féle Emulsió

Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer-védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

oly édes mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemészti még akkor is, ha a tejet visszautasítja. Köztudomásu, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a Scott Emulsiót.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 f.

Kapható minden gyógytárban.

Ezelőtt ha valaki elrontotta a gyomrát, elvesztette étvágyát vagy székszorulásban szenvedett s ebből kifolyólag gyomorégése, gyomorfájdalma, vagy fejfájása támadt, vagy nagyon elhízott, kénytelen volt az undorító ízű keveréket, pillulákat, teákat, vagy keserű vizet használni, melyeket igen gyakran gyomra nem tűrt meg s azokat ki is hányta.

Most szükségtelen magát sanyargatni, mert az

INDA-CZUKORKA

ize a legkellemesebb, hatása pedig minden eddig létező hashajtó és gyomorjavító készítménynél sokkal jobb. Nem csak felnőttek, de a gyermekek is igen szívesen beveszik s még csecsemőknek is adható. Ha evés előtt megesszik 1 vagy 2 darabka Inda-czukrot akkor bármily erős székrekedése is van, azt görcsök és erőlködési fájdalmak előidézése nélkül 1 vagy 2 óra alatt megszünteti. Ha pedig evés után bevesz 1 darabka Inda-czukrot akkor gyomra kitünően fog emészteni s étvágya hatalmasan fog gyarapodni és székszorulása sohasem lesz. Ha gyomorégést, savanyu felbőfőgést érez, 1 darabka Inda-czukur azonnal megszünteti azt. Azok, kik tulságosan elhízottak és karcsubbak akarnak lenni, egy bizonyos ideig használják rendszeresen az Inda-czukorkát s rövid idő alatt tapasztalni fogják annak kitünő hatását. Szóval az Inda-czukur a legjobb gyomorszáblázó. Minthogy pedig egészségünk alapját a gyomor rendes működése képezi, mert ez veszi fel a táplálkozásra szánt ételeket és italokat s azokat megemészelve vér alakjában a testbe juttatja, azért használjunk állandóan Inda-czukorkát s akkor gyomrunk mindig rendben lesz.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

Ára 1 tekercsnek (10 drb) 40 fil.

Készíti: **Balázsovleh Sándor** sepsiszentgyörgyi Korona gyógyszerháza és székelgyödi gyógyszerártermekeket feldolgozó szaklaboratóriuma, SEPSISZENTGYÖRGY.

Középponti raktár: **Bpest, VIII. József-u. 35—37.**

Nagyon czélszerű utazás alkalmával.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyileg megvizsgálva.

Kelt Bécsben, 1887. július 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogápoló szer.

Előkelő higienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünkre nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használata folytán elhárítani. Ennélfogva a **Kalodont**, mint leghasznosabb szer lett elismerve, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközözi, mint a mechanikai uton való tisztítás.

Árverési hirdetmény.

A nagyszebeni ágost. hitv. ev. presbyterium kezelése alatt álló **bárá Bruckenthal Károly-féle kegyes alapítványok Alsó-Fehérvármegyei Krakkó, Tíbor és Királypatak községek határán különböző részletekben szétszóró 400 kat. holdnyi kiváltkép erdőbirtokokat** (a talajt és a rajta levő fatömeget) **Krakkóban 1909. évi márczius 4-én d. e. 9 órakor tartandó nyilvános szóbeli árverésen** a presbyterium utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett eladja, amely is fenntartja magának a jogot is, az ajánlatok közül szabadon választhatni, vagy az árverést egyáltalában jóvá nem hagyni és azt esetleg kedvezőbb időben megtartatni.

Árverés alá kerülnek: egészben a „Kornok“, „Bruskur“, „Saláta“, „Popusa“ és „Állak“ dülő erdőrészek, a „Billak“ dülő legelő és a krakkói község 1. sz. 3. sz. tkjvben A + 1. rdsz. ingatlan tér tulajdonjoga 39100 K. kikiáltási árban.

Bánatpénzü a kikiáltási árnak 10 százaléka azaz 3910 K. teendő le készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban; megjegyeztetik azonban, hogy a presbyterium a készpénzben letett bánatpénz után kamatot nem fizet.

A részletes árverési és szerződési feltételek és a becsléssel szerkesztett részletes kimutatás Nagyszebenben a nagyszebeni ág. hitv. ev. presbyterium irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

Kiemeltetik még, hogy az erdőbirtok tulajdoni része az 1879. évi XXXI. t. cz. 2. és 4. §-ainak szabályai alá tartozván, továbbra is mint erdő tartandó fenn. (Lásd az 105825—1907. számú földmívelésügyi miniszteri rendeletet.)

Nagyszeben, 1909. évi február hó 3-án.

A nagyszebeni ágost. hitv. ev. presbyterium kezelése alatt álló **bárá Bruckenthal Károly-féle kegyes alapítványok gondnoksága.**

1126—1909

tkvi.

Hirdetmény.

Oláh-Girbó község telekkönyve általános határtárgosítás következtében az 1867. évi 2579. számú szabályrendeletke képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. és az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1909. évi márc. hó 22-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új tkvi tervezet ellen

netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetnek.

2. Mindazok, akik a tkjvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okmányokat mutassák fel.

3. Mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t. cz. 15—18., az 1889. XXXVIII. t. cz. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükségelt iratokat megszerezni iparkodjanak s ez okból ügyeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől is elesnek: és

4. Azok, akik javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszünt joga van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatóságától. Gyulafehérvárt, 1909. febr. 15.

Presia Romulus
kir. törvényszéki bíró.

Szám 677/909. tkvi.

Hirdetmény.

Poklos község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. c. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1-ör, hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. t. cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. a. pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimondhatják, e végből törlési kérésüket hat hónap alatt vagyis **1909. évi augusztus hó 10-ik** napjáig bezárolag a tkvi hatósághoz nyújták be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvankönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgált.

2-ör, hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-oknak az 1889. t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítésért is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásokat hat hónap alatt vagyis **1909. évi augusztus hó 10-ik** napjáig bezárolag a tkvi hatósághoz nyújták be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3-ör, hogy mindazok, a kik a tkvi. átalakításai tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, kik a az 1 és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvankönyvi jogait bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is a kik a tulajdonjog arányának az 1889. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják: e tekintetben felosztásukat tartalmazó kérvényüket a tkvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis: **1909. évi augusztus hó 10-ik** napjáig bezárolag nyújták be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésekkel származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvankönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmint egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól. Gyulafehérvár, 1909. január 27-ik napján.

Presia Romulus
kir. tvszéki bíró.

Sz. 413—1909. t.lkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint t.lkvi. hatóság közli, hogy a nagyszabasi földhitelintézet r. t. n.-szabasi végrehajtónak Nikora Vasilié henningfalvi lakos végrehajtást szenvedő elleni 72 kor. 36 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári kir. törvényszék, mint t.lkvi. hatóság területén levő, a henningfalvi 109. sz. t.lkvi. A + 1, 2, 9, 13, 14, 16, 17, 20, 22, 26, 38. rendsz. alatt foglalt ingatlanaira az arverést 2104 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1909. évi márczius hó 2-ik napjának d. e. 9 órákor Henningfalva községben a község-házánál megtartandó nyilvános arverésen** a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak, azonban a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -án alól nem adhatók el.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. § ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt. I. M. rendelet 8. § ában kijelölt óvadékpénzt értékpapírban a kikiáltott kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni, arverési vevő pedig köteles a bánatpénzt a Vhu. 25. §-a értelmében kiegészíteni

A kir. tszék, mint t.lkvi. hatóság.

Gyulafehérvárt, 1909. évi január hó 21-én.

Présia Romulusz, kir. törvénzéki bíró.

Gyulafehérvárt a csürök utcában a 3. szám alatti

ház eladó

mely áll 3 szoba, konyha, speis s minden hozzátartozó melléképületekből, az udvar kikövezve, kut jó ivóvízzel, egy nagy veteményes és gyümölcsös kert. Mellette fél hold építő hely az utca felé, mely most mint szántóföld használatik. Mindössze ezen birtoknak az ára 5.200 forint.

Tudakozni lehet Széchenyi utca 16. számú háznál.

Tisztíts csak

Globusz

fémfiszító kivonat

Szőlő-oltvány

és vesszőből nagy képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökerez oltványokból, amerikai és európai sima és gyökerez vesszőkből, a világhírű **DE-LAVARE**-ből 1 1/2 millió készlet. Olcsó ár és pontos kiszolgálás. Cím:

Szücs Sándor fia szőlőtelepe Bihardioszeg.

Szőlő-oltványokat

szállít, fajtiszta-ságot jótállva, legdúsabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**

Medgyes, 82. sz. (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségtől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

„M-i-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz’ valódi Jakobi-féle Antinicotin-cigarettafüvelék fadobozban.”

Figyelem! Csakis a „JAKOBI” jelzéssel valódi!

Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVÁGYTALANSÁG, IDEGESSÉG GYÓGYTÁSÁRA ÉS GYENGE GYERMEKEK, VALAMINT FELNÖTTÉK SÁPKOROS FIATAL LEÁNYOK ERŐSBÍTÉSÉRE a legkiválóbb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA VASBOR.**

VALÓDI 5 PUTOLOS TOKAJI BORBÓL KÉSZÜL, NAGYON KELTÉMES ÍZŰ, HATÁSA BIZTOS.

Kis üveg ára 3.20 K, nagy üveg 6 K. GYÓGYTÁRAKBAN. POSTAI SZÉTKÜLDÉS NAPONTA UTÁNVÉTEL VAGY A PÉNZ ELŐZETES BEKÜLDÉSE UTÁN.

KORONA-GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, KALVIN-TÉR.

Eladó házastelek.

Gyulafehérvárt a Báthori-utca 7. szám alatti teljesen jó karban levő tehermentes házastelek szép udvarral, 4 szép szobával, konyha, kamra, pincze és minden szükséges melléképületekkel szabad kézből örök áron eladó. Értekezhetni a tulajdonossal.

MACH-féle szabad egészségügyi nadrágtartók

Urak részére: 50, 75, 100, 140 190 kr.
Gyermekek részére: 35, 42 és 50 kr-ért
!! Mindenütt kaphatók !!

Egészséges, kényelmes viselet, mivel a

nadrágtartók erős, rozsdamentes csatlóknak vannak és minden testmozgáshoz alkalmazkodnak (1. ábra), különösen pedig azért, mert a nadrágtartók kitérő, nyújtható, színtartó anyagból készülnek.

Nem veszítünk több gombot! mert a nadrágtartók sohasem kell legombolni (1. ábra), így tehát a gombok a folytonos ki- és begombolás vagy csavarás által nem szakadnak le és a gyorsöltözködés is lehető.

Különösen ajánlatos minden nadrághoz egy garnitúra rezerva csatlót (2. ábra) 10 krajcárt beszerelni és

azokat **nadrág fel-függesztő** (3. ábra) gyanakhasználni ami által elérhető az,

hogy vasalás nélkül is megtartja a nadrág eredeti alakját

hogy **sima, ránc nélküli** legyen.

Gyáram a legmodernebbben van berendezve és roppant számban gyártom a

nadrágtartókat, amelyek nemcsak minőség szerint a legjobb, de **25 százalékkal olcsóbbak is a közönségeseknél.**

CS. KIR. SZAB. NADRÁGTARTÓ-GYÁR

FR. MACH, BRÜNN.

CS. KIR. SZAB. NADRÁGTARTÓ-GYÁR

FR. MACH, BRÜNN.

A Gyulafehérvári Kalauz megjelent és kapható: Papp György : könyvnyomdájában : Gyulafehérvárt. = Egy példány ára 50 fillér.

HELYI KÉPVISELŐT KERES

elsőrendű régi gyermek és életbiztosító intézet. Csekély fáradsággal havonként 200—300 korona jövedelem érhető el. A biztosítási téren nem jártasakat beoktatjuk.

HÖLGYEKNEK IS IGEN MEGFELELŐ FOGLALKOZÁS.

Levélbeli megkeresések az eddigi működés pontos jelölésével **“képvisele 1190.”** jelige alatt **BLOCKNER I.** hirdető irodájába, BUDAPEST, IV., Sütő-utca 6. küldendő k.

Mészkereskedők, építésszek és építetők figyelmébe!

Kartellen kívüli

kitűnő minőségű biharmegyei, Élesden és vidékén tábori kemenczében kizárólag fával égetett, fehér darabos

MÉSZ

wagonszámra, egy és több évi kötésre megrendelhető:

Klár Andor cégénél,

BANK ÉS ÁRUÜZLET

Debrecen, Miklós-utca 23. szám.

Vidéki és megyei telef. 415.

Előzetes kiszolgálás, s állandó vevőknek nyílt és váltóhitel.

Évi termelés

1000

waggon.

FIGYELEM!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökerez oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

CZIM:

Szigyártó Nagy Mihály

FELSŐSEGED, Somogy megye.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐLTÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM
TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT. HOLD
KESZLET SOK MILLIO
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

4. miniszeri jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter
urtól, 20—06.2. A kopenhágai belügyminis-
ter urtól XII. 20—06.3. A hesseni nagyhercegség-
ségnél a belügyminiszter urtól
IV. 13—07.

4. A berlini földm. miniszter urtól X. 15—07.

RATIN mint legbiztosabb egér és patkányirtó-

szer van elismerve. Több külföldi polgári és
katonai hatóságok elismerése.1 adag patkánybacillus 3 K., 1 adag egérbacillus 1.80 K.
Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen
az irtást garanciával elvállalja.„Ratin“ bakterológiai laboratórium, részvénytársaság ma-
gyarországi vezérképviseelője és egyedűrsága Haan
Béla Budapest, VII. ottentiller-utca 26—15Még azokat is, akik éveken át mást
használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SŐSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és
hatásos háziszertől várni lehet.Őre az egészségnél, fertőtlenít, erősít, és edzi az
izmokat, fájdaomcsillapító. Páratlan minta szárvíz, haj-
és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban!

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2
koronás üvegekben.Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvéttel
vagy a pénz előzetes beküldése után:**KOSMOS laboratórium GYŐR.**

Kapható mindenütt!

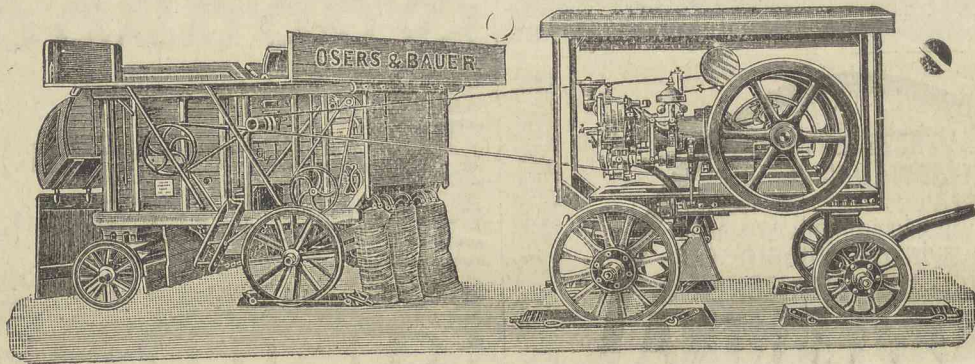
Főraktár Gyulafehérváron:

Ifj. Baumann Nándor úrnál.

OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI. Podmaniczki-utca 18. WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81—83 a.

Benzin-lokomobilok

Benzinmotorok, Szivógázmotorok. A jelenkor legolcsóbb üzemereje! Üzemeltetés
óra-lőerőnként 2—3 fillér. Több száz telep üzem-
ben. Kedvező fizetési feltételek! Elsőrendű, szolid gyártmány! Árjegyzékkel és költségve-
tessel díjmentesen szolgálunk.Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schlosz János és társai Szász-
vesszős 8 HP. cséplő szerelvény. Papp János Iháros-Berény 8 HP. cs. sz., Nagy J. Pál, Bog-
lár 6 HP. cs. sz., Takács Imre malomtulajdonos, Pásztor 75 HP. szivógáz telep, Stenger Vilmos
malomtulajd. Nagytapolovecz 50 HP. sz. t., Rosmann Samu malomtulajd. Mocs, Kolozsmegye
HP 40. sz. t. és még számos nagy uradalomba.

ÓH JAJ!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvgyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 kor. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR“ gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

ÉLJEN!

Egger mellpasztillája
csakhamar meggyógyított

KAPHATÓ:

GYULAFEHÉRVÁRT: Frölich Gyula, Vlád Miklos, Nagy Endre gyógyszerárakban.

NAGYENYEDEN: Oberff J. örökösei, U. Kovács József gyógyszerárakban.

AKI

magát és gyermekeit

köhögéstől

rekedtségtől, náthától, nyálkássá-
gtól, gégehurutól, görcs- és szá-
már köhögéstől megóvni akarja, vegye az orvó-
silag kipróbált és ajánlt

KAISER-féle Mell-Karamellát

a három fenyővel.

5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány erről.

Csomagja 20 és 40 f., Doboza 80 f.

Kapható: VLÁD VIRGIL gyógyszerárakban
Gyulafehérvárt.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított háziszert, mely már sok év óta
legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényű-
osznál és meghűléseknél, bedörzsölő-képpen használva
Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt bevásár-
láskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel
ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80
K1.40 és K2.— és ügyszoln minden gyógyszerárakban kap-
ható. — Főraktár: Török József gyógyszerárak, Budapest.Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz“,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.A készlet gyorsabb eladhatása miatt
Caspari Frigyes és Tsai
Medgyes, (Nagyküllőmegye)

FAISKOLÁI

leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket,
u. m. magone, kőmagu és csontár gyümölcsfákat,
pőszméte és ribizske cserjéket, málnákat, földi-
epret, diszcserejéket, gyümölcsfa vadonozokat, ső-
vénynek valót, tülevelű fákat, rózsákat stb. stb.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.